

Čím dál tím hůře v našem městě, platí sice pořádek, při tom však zde pro občany promizuje bezpečnost.

Lupičů je všude plno, nejen berou, vráždí též, před nimi se ukrýt nelze, ti jsou všude, kam se hněd.

Nemusíš se hýbat ani, však jejich čich bedlivý i doma tě v skrýti najde, někdy tě tam navštíví!

Máš-li peníze či nemáš, to u nich moc neplatí, najdou-li tvé kapsy prázdné, pak ti aspoň napláč.

Ovšem naše poště ta zná každou jejich skrýš, také opravdu je chytá, ovšem, když je pozdě již.

Když je jednou člověk zabit, jedno mu to může být, kterak budou vraha trestat, zda jej chtějí oběsit.

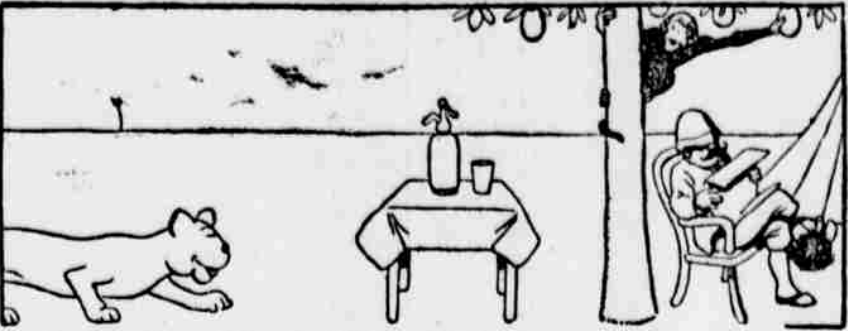
Však když se dá lupič chytit, to dle náhody, jindy tak tichounce zmizí, jak by spadl do vody.

Pak když najdou zabitého, to u nich moc neplatí, policajti hlavaou krouží: "To on zrahou se sám!"

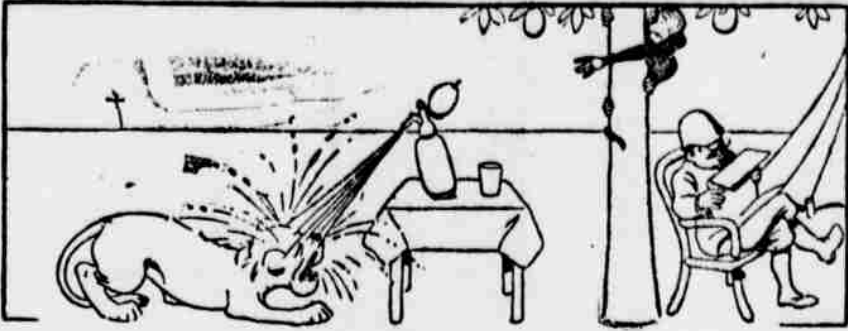

Chytil-li jel velkou rybu, neřáje hned, člověče, vždycky bývá pětkrát větší, která ti uteče!

Věrná opice.

Tygr: "Toho zládnou bud' jak bud'!"

Opice: "Jenom si nech zajít chuť!"

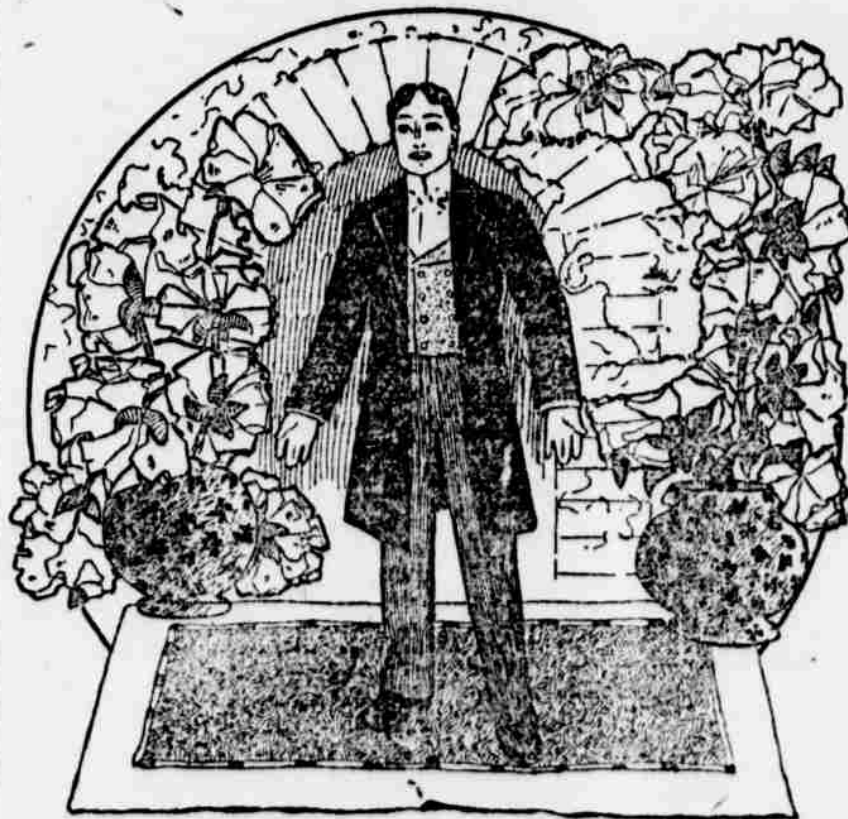
Tygr páli pryč jak rtuť.

Historie z Afriky.

Zubní lékař: "Ujist' vás, pane krokodýle, že hned budete moci jíst, jakmile vám zub spravím." Krokodýl: "Na mou duši! Ten člověk měl pravdu. Jakkživo mi takhle nechtunalo."

Skrývačka.

"Můj nepřítel je pryč zde ukryt. Rád bych věděl, kde."

V kavárně.

Host: "Tak dostanu tu kávu nebo ne?" Píkolko: "Přejete sobě kávu, vašeho, hned a nebo posečkáte, až bude hotova?"

"Tak vás Vojtěšek už se vrátí z vojny?" "Nejen to, paní knotra, ale musíte vědět, jaké štěstí mě na vojně! Tuhle píse, že letos dělali tři velké manévry a pokadě prý vyhráli!"

Zmodernizované přisěry.

Dříve jezdec bezhlavě strachu nabáňel chodit v úvalech a pustínách za temných a děsných nocí. Teď i v pravé poledne ulicemi páří hladce, pozor na suchu, vyzkou si: "Ichuchu!" svišláť na každé křižovatce!

Tak mnohý nás umělec.

On ve vnitřku i na venek věrným Čechem je tak dlouho, pokud listy reklamou nevytvoří z prvního plenek. Jedva kousek světa prolit, a grunty má trochu silně, buď to k "vyšší" rase příjme anebo je kosmopolit.

Já slyšel mnohé ptáky pět, Já viděl mnohé krásný květ, Já spatřil mnoho skvostných děl; by se jsem dosud neviděl, by se Slovem Slovan žil a vzájemně se nešťěl!

O ženách, pro ženy.

Zajímavě líčí jistý novinářský dopisovatel audienci, kterou měl u činské císařovny vdovy, která je skutečnou panovnicí v říši středu a proto jest předmětem pozornosti jak Evropanů tak Američanů. Zmiňovaný dopisovatel píše z Pekingu: "Dostal jsem audienci u císařovny vdovy! Byla to první audienci, kterou císařovna zde u dělovala od svého příjezdu. Došlo k ní v letním paláci Jenčenget míl severozápadně od tchaj, jenž je mnohem zajímavější než palác v "zapovězeném městě". Byli jsme všichni nečini v nosátkách a sice při značné vzdálenosti dosti rychle. Krajina po cestě poskytuje velice měnivý a zajímavý pohled a proto vylet nepoobli nám dlouhou chvíli. Byli tu všichni cizí vyslanec a vojenská příruční; skvostné podivná bylo na skvělé parádě uniformy důstojníků a ještě skvostnější vstroj činských úředníků, kteří jako včely z dílu se vyrojili, aby nás pozdravili. Byli jsme uvedeni nejdříve do světlé, kde jsme se mohli zavitit žlutého práchu, jehož se na nás po cestě usadila silná vrstva. Potom byli jsme vedeni do jiné budovy, kde jsme čekali, až budeme uvedeni do trůnního sálu. Mezitím pobíhali kolem na sálu vysokých úředníků ve skvostných oděvech, kteří v pasu měli zavěšené čestné meče nemožných podob a ti všichni žně se snažili, aby nás bavili a o naše pohodlí pečovali. Konečně došlo vyjít k audienci a v páru pochodovali jsme přes krásný, starý dvůr, jenž dělí palácovou budovu, po vnější sbohu, když jsme překročili prah, spatřili jsme její císařskou výsost Kwang Hsu. Že císařskou výsost páněm v číně, nikdy jsem nepochoval, a od své audienci jsem o tom přesvědčen více než kdy před tím. Císař po celou dobu audienci nepromluvil ani slova; ona sama mluvila, ale klidným, příjemným způsobem, jak se na vznešenou dámu sluší. Smála se a mluvila tiše a často zdá se, že probírá nádech rozpačitosti. Byl jsem představený vyslanecem a po několika slovech jsme odstoupili, aby jiní mohli přijít na naše místo. Síl jsem značnou dobu jen několik stop od trůnu a mohl jsem císařovnu výborně si prohlédnouti. Dějala na mě dojem, že je ženou více než obyčejného nádní, že je příjemnou, klidnou obratnou a odhodlanou starou dámou. Jest skutečně příjemným vidět jí, jak se usmívá, a ačkoli jest trochu nervosní a zaražena v přítomnosti tak četných cizích lidí, přece zdála se míti radost z toho, že jednovárnost její života, podobajícím se uvězněnému, byla přerušena. Mezi tím vrátil se císař, jenž vyhlížel jako churavý mladík asi 20 roků čtářf, na svém trůně a neřikal ani slova. Muži z pravidla nejsou na slovo bráni při popisu ženských šatů, avšak já mohu s určitostí říci, že císařovna měla na sobě jako hrách žluté šaty a růžovou obšívku; při tom měla obrovský mandžurský účes vlasů s květinami; přes čelo táhla se jí řada několika tučt obrovských perel. Při řeči hrály si prsty její nervosní a hečvábným itapem u trůnu. Ve zjevu starší paní bylo dokonce něco dojmavého, jak nám směle a přímo hleděla do očí, když jeden za druhým kolem ní jsme odvedeni do velké jídelny, několik kroků od trůnního sálu, kde jsme hrozně dlouhí tři hodiny u stolu seděli. Jest jsem nespodětal tak daleko, abych mohl jíst čínské pokrmy, ale za to jsem si to vynahradi na velmi dobrém ovocí. Po snědání byli jsme všichni vyneseni v nosátkách, neseny mi palcovými úředníky, k jezeru, kde jsme vstoupili na palubu tří čínských lodí, které byly zřehbeny velice skvělými barvami. Pluli jsme kolem jezera a přistáli jsme konečně na západním jeho konci u komnat císařovny. Tam prošli jsme potom každou jednotlivou světničku. Viděl jsem na tisíce skvostných uměleckých děl z bronzu, korálů, zlata a stříbra, výrobků čínské, koreánské a indické. Stále byli jsme hosteni ovocem, v komnatách císařovny i císaře bylo nám vše ukazováno, byli jsme prováděni zbradami z císařskými chrámy, z krátká viděl jsem všechno. Letní palác jest nejmalebnější místo, jaké jsem kdy spatřil. Zlaté číelné budovy jsou v podobě terlasovitě postaveny nad sebou až k vrcholku známého vysokého pahorku. Nahoře stojí chrám a z půvabných cest, na nichž se člověk prochází, možno vidět jezero a paláce v údolí na úpatí západního pahorku; jest to pohled, jenž náleží k těm nejpřívábnejším, jaké si možno představit!

mně je potrestati; nikdy nemají je hubovat, peskovati a naprosto nikdy jim nadávati, ať již dtky jsou dobré či zlé, poslušně či neposlušně. Když rodice stanou se pány nad sebou samými, shledají ke svému překvapení, že snadno budou moci vládnouti svým dtkám.

Dědeček ruského žaláře.

Napsal V. M. Dorofjev.

Milý, dobrý, boдрý dědečku; ty nyní spíš na vězeňském hřbitově Alexandrovské stanice pod křížem bezjmeným, spíš tichým, věčným snem. Co tam síš se tobě po tvém utrpení plném životě? Matvěj Vasiljevici Sokolov — dědeček ruského žaláře. Starého ve vězení nebylo. Odseděl si padesát let čestného žaláře. A ještě co bylo: "Mně, bratře, tři věky třeba žít," usmíval se bezubými ústy, hovíval Matvěj Vasiljevici, "jsem, bratře, odsouzen třikrát k doživotnímu".

Podle zákona měl by držet takového strážného zlocince po celý život v rosovně a ideji nekam, dát mu přívěsnou stráž z ručnic. Ale Matvěj Sokolovu dovolili, aby si žil v truhlařské dílně bezo všeho dozoru. Spal na hoblacích stolic, halil se v starý kožíšek, třávil se na celém stařeckém těle.

"Jen vodu dýchám! Probuď se ráno, necitíš ani rukou ani nohou — práva zadušena, není šim dýchát. Vypílejší čajovky čísku vodky — a opět člověk. Já, vaše vysokoblahorodí, o chlasta rozený."

"A to já když vodičky není," usmíval se dědeček, "jak se ustojí, dolo je žat a nahoře čistý líh. Já ho vodou rozředím a piju. Jako vodka. Tak žil jsem a proběhne takovým ohněm. V rukách, v nohách se oteplí. Přicházím k sobě."

V tu dobu, kdy jsem ho poznal, žil již v dílně na opočkou; všichni chvalili se k němu s jakousi bezděčnou úctou: už přiláhal mnoho vytrpěl tento člověk.

Do žaláře byl odsouzen pro vraždu dívky. "Afimja se děvčátko jmenovala. Hezounká byla Afimja. Však i já byl chasník jen což. Chlapík byl chasník, píták já byl, hlupák byl. Síl jsem se Afimjo, povídám, chceš si mne vzít? Chci, povídá. Protože jí lichořiči i líbil jsem se jí i ze zláznosti rodiny jsem byl. No a zapletl jsem se. U nás to tak bývalo, ženich s nevěstou se zapletou."

"A měl jsi jí rád, dědečku?" "Povídám, až hrůza, jak jsem jí měl rád. Tak rád — ovšem — hlupák jsem byl. Zapletl jsem se, bylo potřeba se ženit. Tatěček s matičkou: zane! Rodina byla bohatá, hrůza za nic a za nic. Já tak, já onak. Nesmíš! Tu ona vidí, že svatba nebude, hnát mne od sebe začala: To vis, moc já tebe potřebuji! I začala s druhými chodit. Já dostal, mysliím zlost. Piju; od té doby jsem byl. U nás chasníci s dívkami s kopěd se prožijí. Přijdu na kopce — ona s druhým s kopce dolů. Napily jsem byl. Síl jsem si: zabiju ho a nic se mi nestane. No, takový jsem byl hlupák. Něco takového najednou si vymyslil: člověka zabiju a nic se mi za to nestane."

A Matvěj Vasiljevici hlavou kýval a posmíval se mladému člověku, který vymyslil takovou hloupost.

"Odešel jsem domů, sundal se stěny ručnic, přijdu — přikřem se takhle!" — Matvěj Vasiljevici ukázal, jak se přikřel — "pu-pu." Afimja tu vyfukla a upadla. Upadla a umřela. Chťel jsem do něho a zasáhl jsem jí. Nerozumel jsem opřímá očima. Odsouzení mne: 10 ran knoutou a do žaláře. Tretovalo se v Moskvě. Jen tehdy jsem Moskvu uviděl. Pěkně asi město, jenže mě mělo tehdy do toho nebylo. Posadili mne do vozu, zády ku koni a vezli. A okolo tu lidváti! Hoší za vozem utíkají, koukají se, prsty ukazují. Nevíš, kam se divat. Kupci z krámů vybíhají, prohlížejí. Někteří peníze do vozu sypou. Jel se mnou kat a sbíral peníze — pro tebe, povídá — Klaním se. Přivezl mne. Den byl trhový — lídu spousta. Polozil mne, ach, jak kat knoutou po nahých zádech mrskali! Často mne mrskali: drali dutkami, holemi i pruty — ale bolestnějšího než knuta nic nebylo. A tento člověk, který do nynějšího stáří vytrpěl tisíce ran dutkami, holemi i pruty bez počtu — po padesáti letech třásl se, vzpomínaje na 10 ran knoutou. Jaký to byl asi tresť!

"Myslil jsem: nepřeháj! Zrovna jako by celý rok mrskali! A lidé tu všichni peníze sypou a sypou. Sundali mne s lavice, položili do nemocnice, položil jsem a do žaláře s přívodem mne poslali. Krušno mně bylo v ten čas. Když vodka byla. Ale kde jí vzít. Řemesla jsem nezmal, vydělat nebylo kde. Soudruh povídá: Cheč, budou peníze? Jaké cheč, vědě! Sami je budem dělat. A pro mne jen kdyby vodka bylo. Pobostli mne a my začali dělat peníze. Chytil nás a odsouдили k holím. Jeho, jako původce, bez pomoci doktora a mne s pomocí."

"Jak to — bez pomoci doktora?" "A tak tehdy bývalo. Postavili do dvou řad vojáky s hůlkami, přivázali člověka k vozíku a vezou. A oni tu holemi po zádech rraz, rraz. A vozíkat dlouho, pokud nedostane vše, k čemu byl odsouzen. On už mrtvej lež a jeho pořádek ještě rraz, rraz. Proto bez pomoci doktora — to doktor jde spouli. Vidí, že člověk v mláby upadá, zvolá: stůjte, k líhu dá přičichnout a potom zavou znovu. Za ruku vezme, na hůlčinky pohledne: Mážete — povídá — dát ještě sto. Ale jak uvidí, že s člověkem je už moc zle, hned všechno zastaví a s člověkem do nemocnice. Poleží si tam člověk, vydraví se, a o samí sebe. Nesmějí dávat žádných rozkazů, na jejich vylíkní jim nezabíjí, mají pouze jednu dtku říci, abys měl z toho odpočinout. A když se die toho nezachovájí, mají jim ukázat, jak tebehubně jedná a po případě rozu-

jsem vyležel. Vyležím a znovu dostávám. Mimo to — ran holí, dutkami a pruty dostal Matvěj Vasiljevici počet nočeláný. "Já vždy na trávu chodil", s dům-vom vypravoval. "Jak to — na trávu?" "A tak, v zimě nic, držím se v žaláři. Ale přijde jaro, táhne mne to k trávě. Utoku. Tak se někde v létě vlačím a pracuju nádně. Ale přijde podzim — k soudruhům se vrátím. Hned mne odsoudí k dutkám nebo holím a přidají trestu."

Tímto odbočkami "na trávu" vyděl si Matvěj Vasilje té tři doživotní žaláře. Vše, co se ve světě rádo, neslo no mimo tohoto člověka, znalého jen žalář, dutky a pruty. Kromě nečistých "dtků" jiných přestupků se nedopustil. Byl člověk nankra poetický; sám úředníci dávali mu peníze na koupi potřeb a někdy mnoho peněz a on nikdy nepomohl si ani kopelkou. "Ale utkat — utkat. A to všechno k vůli vodě! Strizlivý — nic a napljuje se, chytinou mne. Jsem ochlasta, vaše vysokoblahorodí!"

K vůli vodce jsem se a Matvějem Vasiljevici pohovořil. Byli jsme spolu přátelé velcí. Kolikrát zdrem sachalinským cynismem, sachalinskými hrůzami, ptaje se sám sebe: Je-li přec jen nějaká mez pro lidské utrapy a lidskou křeslost? — boje se, že sešlím úžasem nad tím, co kolem se dělo — já přišel k tomu starci a srdcem jsem si oddechnul, poslouchaje jeho trpělivou stařeckou řeč.

On všechno přezřel, všechno přetřpěl a starý stařec patřil na vše ve vzpomínkách a dobrosměrným úsměvem. Kolikrát ptal jsem se sama sebe, patří na ten mlý skromný úsměv člověka, jehož tělo a duše po století tak se mučily: "Má-li hranici mírnosti a dobrota lidské duše?"

Dotvo přátelství bylo udržováno malými službami: každého jitra chodil ke mně Matvěj Vasiljevici do kuchyně a kucharka měla rozkaz podati mu čajovku čísku vodky a musila to být číška, to byla jeho míra.

Ptám se jednékrát náhodou: "Byl tu dědeček?"

"Ba ne, odpovídá kucharka, "už ně kolik dní nechoď."

Šel jsem vyšetřit, není-li snad nemocen. Matvěj Vasiljevici nevíre a suše se se mnou pozdravil. "Tak co je s tebou, Matvěj Vasiljevici? Proč pak se na mne zlobíš?"

"Což už — nic už..."

"No, řekl přece, co se stalo?"

"Co už. Je-li ti líto pro mne, pro starfika, čajovky čísku vodky, což už..."

Vyavěložil se, že kucharka, hloupá a zlá ženská, nabídlá najednou, neví proč, místo obvyklé "čísky vodky" Matvěji Vasiljevici jen líkrovou skleničku:

"Všichni pijou "rjunky", a ty co jet to bys přince! To by se tu našlo lidí, co by chlastali vodku ze sklenice!"

Staroch odmítá a odešel. "Ja po celý život s číse pij!"

A byl přesvědčen, že mi bylo líto vodky pro dědeka.

"Matvěj Vasiljevici! Zakřikám se ti bohem, že jsem o tom věce nevěděl! Přijď jen, čtvrt vědra ti nabídnou, — skleničkami třeba pij — na zdraví!"

"No, co už. Líto by ti bylo. Líto by lo čísky vodky... A já k vůli ní, k vůli vodce, celý život v žaláři se vářím..."

A oči starcovy zalily se slzami. Ani pohlednutím na mne nechtěl.

Když cítil blízkost smrti, odebral se Matvěj Vasiljevici do Alexandrovské nemocnice a požádal zavolat vrchního lékaře L. V. Poddubského.

"Přijel jsem k tobě umřít! Ty máš pak i oči zatlač, Leonide Vasiljevici!"

"Ale mi, starče! Ty ještě letos "na trávu" půjdeš!"

"Ne, bratře, na trávu já více nepůdu."

"A což, bolí tě snad něco?"

"Nic neboli, aby bolelo. Ale jen čtím, že smrt se blíží. Ty už mne k sobě polež!" A oči sám zatlač, Leonide Vasiljevici!"

Přání starcovu se vyplnilo.

Zahrnul péř, poleže dva dny v nemocnici, tíse a bezbolestně skončil — jakoby usnul. A při jeho posledních minutách byl "oči mu zatlačil" L. V. Poddubský.

Tak zemřel "dědeček ruského žaláře."

Jedenkrát dal dr. Lobas Matvěji Vasiljevici papír, inkoust a pero: "Dědečku, co ty vše pamatuješ. Co by ti udělalo v prádné chvíli sednout a zapsat, co si pamatuje. Svůj životopis."

"Proč ne? S radostí!" — souhlasil Matvěj Vasiljevici, a již druhý den přinesl napsat papír, pero, a inkoust i jednu čtvrtku papíru, popsanou po jedné straně.

"Tady je to. Napsal jsem."

"Co pak?" "Životopis."

A podal čtvrtku: "Životopis vězně Matvěji Vasiljevici Sokolova. Odsouzen byl k třem doživotím. Čistého žaláře odbyl 50 let. Dostal:

Knuty — 10 ran.
Dutek — několik tisí.
Holí — několik tisí.
Prutů — nevím kolik.

Vězeň Matvěj Sokolov.
"Čeř životopis?"

"Čeř."

Doprava na dráze Nickel Plate do New Yorku a Bostonu jest nepřekvapitelnou. Deané vysílány jsou tři expresní rychlíky v každý směr. Tyto rychlíky sestávají z první třídy moderních denních vozů, elegantně krytých spáčích vozů a jezdi mezi Chicagoem, New Yorkem, Bostonem a jinými významnými stanicemi. Na vlacích dostaneš iže vřelá jídla dle amerického libovního vzoru v ceně od 35 centů do \$1.00, jakéž i jídla a karte. Ceštujet možno jet pohodlně a ušetřit na jedné na dráze Nickel Plate. Dbej, by vši židní listek žď pr takev cestu. Listky se prodávaj v E. 111 Adams ul., nádraží na La Salle a Van Buren ul. a vřelá dráhy Loop.